

เลี้ยงลูกอย่างไรให้เป็นมุอ์มิน?

[ภาษาไทย]

كيف نربي أولادنا على الإيمان؟

[اللغة التايلاندية]

ซุฟอัม อุษมาน

صافي عثمان

ตรวจทาน: อุษมาน อิดริส

مراجعة: عثمان إدريس

สำนักงานความร่วมมือเพื่อการเผยแพร่และสอนอิสลาม อัร-ร็อบวะฮฺ กรุงริยาด

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة بمدينة الرياض

1430 – 2009

islamhouse.com

เลี้ยงลูกอย่างไรให้เป็นมุอ์มิน?

การเลี้ยงลูกให้เป็นคนดีถือว่าเป็นความหวังของพ่อแม่เกือบทุกคน เชื่อเหลือเกินว่าไม่มีพ่อแม่คนใดที่อยากเห็นลูกเป็นคนชั่ว เว้นแต่คนจิตทรมานหรือไร้คุณธรรมความเป็นมนุษย์ปกติแล้วเท่านั้น หากเป็นปุถุชนทั่วไปและโดยเฉพาะถ้าเป็นมุสลิมผู้ศรัทธาด้วยแล้ว ย่อมต้องหวังอยากเห็นบุตรหลานเป็นคนดีกันทั้งสิ้น

นิยามคำว่าคนดีในมุมมองอิสลามนั้น มีเงื่อนไขแรกว่า ต้องมีคุณสมบัติเป็น "มุอ์มิน" หรือผู้ศรัทธา เพราะมีเช่นนั้นแล้วยังมีอาจถือว่าเป็นคนดีได้ ... มีเหตุผลใดที่กล่าวเช่นนั้น? คำตอบคือ เพราะความศรัทธา หรือ "อีมาน" คือใบเบิกทางสิ่งดีๆ ทั้งหมดในชีวิตของมนุษย์

ความสำคัญของอีมาน

อีมาน เป็นปัจจัยหลักในชีวิตที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสิ่งดีงามแก่ตัวมนุษย์ และปกป้องความชั่วร้ายจากตัวเขา ดังที่จะได้อธิบายต่อไปนี้

หนึ่ง ในด้านการสร้างสิ่งที่ดีให้ชีวิต อัลลอฮ์ได้ตรัสถึงอิทธิพลของอีมานในด้านนี้ว่า

﴿ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيٰوةً طَيِّبَةً ۗ

وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٧﴾ النحل : ٩٧

ความว่า "ผู้ใดที่ปฏิบัติความดีงาม ไม่ว่าจะชายหรือหญิง โดยที่เขาเป็นผู้ศรัทธา แน่แน่นอนเราจะให้เขาได้มีชีวิตที่ดี และเราจะตอบแทนผลบุญแก่พวกเขาด้วยสิ่งที่ดีที่สุดต่อสิ่งที่พวกเขาได้ปฏิบัติไว้" (อัน-นะห์ล : 97)

เห็นได้ว่าการศรัทธาหรืออีมาน คือเงื่อนไขพื้นฐาน เพราะแม้จะทำความดีมากแค่ไหนหากไม่ได้ควบคู่ด้วยการศรัทธาก็จะไม่มีผลใดๆ ในตาซังของอัลลอฮ์ เช่นที่พระองค์ตรัสถึงการทำงานของเหล่าผู้ปฏิเสธศรัทธาว่า

﴿ وَقَدِمْنَا إِلَىٰ مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَنْثُورًا ﴿٢٣﴾ الفرقان : ٢٣

ความว่า "และเราได้มุ่งไปยังการงานของพวกเขาที่พวกเขาได้ทำไว้ และแล้วเราก็ได้ทำให้มันสลายไปเช่นผงที่ปลิวว่อน" (อัล-ฟุรกอน : 23)

คือการทำงานที่พวกเขาเชื่อมั่นว่าเป็นการงานที่ดีนั้น เช่น การให้อาหารแก่คนยากจนขัดสน และการทำดีต่อญาติ ฯลฯ อัลลอฮ์จะไม่ทรงรับมันเลย เพราะการงานเหล่านั้นมิได้ตั้งอยู่บนมูลฐาน

สอง ในด้านการปกป้องภักษณ์จากสิ่งชั่วช้า มีหลักฐานจากหะดีษที่ระบุถึงอิทธิพลของอีมานในเรื่องนี้ว่า

« لَا يَزِنِي الرَّانِي حِينَ يَزِنِي وَهُوَ مُؤْمِنٌ، وَلَا يَشْرَبُ الْخَمْرَ حِينَ يَشْرَبُهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ، وَلَا يَسْرِقُ السَّارِقُ حِينَ يَسْرِقُ وَهُوَ مُؤْمِنٌ »

ความว่า "คนที่ผิดประเวณีจะไม่ทำเช่นนั้นในขณะที่เขาเป็นผู้มีอีมาน คนที่ดื่มเหล้าจะไม่ดื่มมันในขณะที่เขาเป็นผู้มีอีมาน คนที่ขโมยจะไม่ขโมยในขณะที่เขาเป็นผู้มีอีมาน" (อัล-บุคอรีย์ 5150, มุสลิม 86)

หมายความว่า ในภาวะที่อีมานยังอยู่กับเนื้อกับตัวมนุษย์ก็จะสามารถระงับตัวเองไม่ให้ทำผิดได้ การประพฤติผิดบาปนั้นเกิดขึ้นในช่วงภาวะที่ไม่มีอีมานนั่นเอง

ความจำเป็นที่ต้องเลี้ยงลูกให้เป็นมุอ์มิน

เพราะฉะนั้นการเลี้ยงลูกให้เป็นคนที่มีอีมาน จึงควรต้องเป็น "วาระแห่งครอบครัว" ในบ้านของมุสลิมทุกคน อัลลอฮ์ได้ตรัสสั่งบรรดาผู้ศรัทธาทุกคนว่า

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا ﴾ التحريم : 6

ความว่า "โอ้บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย จงคุ้มครองตัวของพวกเจ้าและครอบครัวของพวกเจ้าให้พ้นจากไฟนรก..." (อัต-ตะหรีม : 6)

ความหมายของการป้องกันตัวและครอบครัวให้พ้นจากนรกนั้น ได้รับการอธิบายจากเหล่าอูลมะมาฮ์ด้วยความเห็นต่างๆ เช่น

อะลี บิน อะบีฏอลิบ เราะวะฎียัลลอฮุ อันสุ กล่าววว่า "จงสอนพวกเขา และจงขัดเกลามารยาทของพวกเขา" (ตัฟซีร อัล-ฆุอะบะรี 23:491)

อิบน์ อับบาส เราะวะฎียัลลอฮุ อันสุมา กล่าววว่า "คือให้เขากล่าวสอนพวกเขาว่า จงปฏิบัติอะมัลด้วยการกัฎีอัลลอฮุ และจงป้องกันการทำผิดบาปต่ออัลลอฮุ จงสั่งครอบครัวของพวกเขาท่านด้วยการกล่าวรำลึกถึงอัลลอฮุ ซึ่งพระองค์จะให้พวกท่านได้รอดพ้นจากนรก" (อัต-ฆุอะบะรี เล่มเดิม)

มุญาฮิด กล่าววว่า "ให้สั่งเสียพวกเขาเพื่อให้ยำเกรงต่ออัลลอฮุ" (อัต-ฆุอะบะรี เล่มเดิม หน้า 492)

เกาะตาตะฮุ กล่าววว่า "สั่งพวกเขาให้กัฎีต่ออัลลอฮุ และห้ามพวกเขาจากการทำ

มะอฺติยะสุดต่อพระองค์" (อัล-ญะาะบะรียฺ เล่มเดิม หน้า 492)

อัล-ญะาะบะรียฺ และ มุกอดดิล กล่าวว่ "เป็นหน้าที่ของมุสลิมที่จ้กต้องสอนครอบครัวของเขา ทั้งในหมู่ญาติและบ่าวไพร่ทั้งชายหญิง ในสิ่งที่อัลลอฮฺกำหนดเป็นฟัรฎูเหนือพวกเขา และสิ่งที่พระองค์ห้ามไม่ให้ทำ" (ตฟซีร อิบน์ กะษีร 8:167)

เนื้อหาการเลี้ยงลูกให้เป็นมุอฺมิน

ถ้าถามว่าเราจะสอนและขัดเกลา (ตามความหมายหนึ่งของอายะฮฺข้างต้น) บุตรหลานของเราในเรื่องใดบ้าง ?

คำตอบสำหรับประเด็นนี้ได้รับการระบุไว้เป็นบทเรียนตัวอย่างพร้อมแล้วในอัลกุรอาน นั่นคือเรื่องราวของลูกหลานนุหะกิมที่ได้สั่งสอนลูกของท่านไว้ ตามที่อัลลอฮฺได้ตรัสถึงว่

﴿وَلَقَدْ ءَانَيْنَا لُقْمَانَ الْحِكْمَةَ أَنِ اشْكُرْ لِلَّهِ وَمَن يَشْكُرْ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ ۗ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿١٢﴾ وَإِذْ قَالَ لُقْمَانُ لِابْنِهِ ۖ وَهُوَ يَعِظُهُ ۖ يَبْنَىٰ لَا تُشْرِكْ بِاللَّهِ إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ﴿١٣﴾ وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ ۖ وَهَنَا عَلَىٰ وَهْنٍ وَفِصْلَهُ فِي عَامَيْنِ أَنِ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ إِلَىٰ الْمَصِيرِ ﴿١٤﴾ وَإِن جَاهَدَاكَ عَلَىٰ أَن تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا ۖ وَصَاحِبْهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا ۚ وَاتَّبِعْ سَبِيلَ مَن ءَانَابَ إِلَىٰٓ إِلَهِ ثُمَّ إِلَىٰٓ مَرْجِعِكُمْ فَإِنَّبُكُمْ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾ يَبْنَىٰ إِنَّهَا إِن تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ فَتَكُن فِي صَخْرَةٍ أَوْ فِي السَّمٰوٰتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِ بِهَا اللَّهُ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿١٦﴾ يَبْنَىٰ أَقِمِ الصَّلٰوةَ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ ۖ إِنَّ ذٰلِكَ مِّنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ﴿١٧﴾ وَلَا تَصْعَرَ خَدَكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرْحًا ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿١٨﴾ وَأَقْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَأَعْصِضْ مِّنْ صَوْتِكَ ۚ إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوٰتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ ﴿١٩﴾﴾ لقمان: ١٢ - ١٩

ความว่ "12. และโดยแน่นอน เราได้ให้ฮิกมะฮฺ แก่ลูกหลานว่ จงขอบพระคุณต่ออัลลอฮฺ และผู้ใดขอบคุณแท้จริงเขาก็ขอบคุณตัวของเขาเอง และผู้ใดปฏิเสธแท้จริงอัลลอฮฺนั้นทรงร่ำรวยและทรงได้รับการสรรเสริญ 13. และจงรำลึกเมื่อลูกหลานได้กล่าวแก่บุตรของเขา โดยสั่งสอนเขาว่ "โอ้ลูกเอ๋ย เจ้าอย่าได้ตั้งภาคีใดๆต่ออัลลอฮฺ เพราะแท้จริงการตั้งภาคีนั้นเป็นความผิดอย่างมหันต์โดยแน่นอน 14. และเราได้สั่งการมนุษย์เกี่ยวกับบิดามารดาของเขา โดยมีมารดาของเขาได้ข่มขรรค์เขาอ่อนเพลียลงครั้งแล้วครั้งเล่า และการหย่านมของเขาในระยะเวลาดสองปี

เจ้าจงขอบคุณข้า และบิดามารดาของเจ้า ยังเรานั้นคือการกลับไปสู่ 15. และถ้าเขาทั้งสองบังคับเจ้าให้ตั้งภาคีต่อข้า โดยที่เจ้าไม่มีความรู้ในเรื่องนั้น เจ้าอย่าได้เชื่อฟังปฏิบัติตามเขาทั้งสอง และจงอดทนอยู่กับเขาทั้งสองในโลกนี้ด้วยการทำความดี และจงปฏิบัติตามทางของผู้ที่กลับไปสู่ข้า และยังเรานั้นคือทางกลับของพวกเจ้า ดังนั้น ข้าจะบอกแก่พวกเจ้าในสิ่งที่พวกเจ้าได้กระทำไว้ 16. ใ้ลูกเอ๋ย แท้จริง (หากว่าความผิดนั้น) มันจะหนักเท่าเมล็ดผักกาดหนึ่ง มันจะซ่อนอยู่ในหิน หรืออยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลายหรืออยู่ในแผ่นดิน อัลลอฮ์ก็จะทรงนำมันออกมาแท้จริง อัลลอฮ์เป็นผู้ทรงเมตตา ผู้ทรงรอบรู้ยิ่ง 17. ใ้ลูกเอ๋ย เจ้าจงดำรงไว้ซึ่งการละหมาดและจงใช้กันให้กระทำความดี และจงห้ามปรามกันให้ละเว้นการทำความชั่ว และจงอดทนต่อสิ่งที่ประสบกับเจ้า แท้จริง นั่นคือส่วนหนึ่งจากกิจการที่หนักแน่นมั่นคง 18. และเจ้าอย่าหันแก้ม (ไบหน้า) ของเจ้าให้แก่ผู้คนอย่างยะโส และอย่าเดินไปตามแผ่นดินอย่างไร้มารยาท แท้จริง อัลลอฮ์ มิทรงชอบทุกผู้หยิ่งจองหอง และผู้คูดโว้อวด 19. และเจ้าจงก้าวเท้าของเจ้าพอประมาณและจงลดเสียงของเจ้าลง แท้จริง เสียงที่น่าเกลียดยิ่งคือเสียง (ร้อง) ของลา" (ลูกมาน 12:19)

ข้อสรุปจากการสังเขปของลูกมานสามารถประมวลเป็นฐานสำคัญในการอบรมลูกได้ดังนี้ (ดูรายละเอียดเพิ่มเติม ใน ลูกมานสอนลูก : บทเรียนและแนวปฏิบัติ โดย มัสลิน มาหะมะ จากเว็บไซต์ iqraforum.com)

หนึ่ง ฐานแห่งอะกีดะฮ์

สอง ฐานแห่งอิบาดะฮ์

สาม ฐานแห่งคุณธรรมจริยธรรม

จากรากฐานทั้งสามประการดังกล่าวข้างต้น ลูกมานได้สั่งเสียแก่ลูกให้ยึดมั่นคำสอน 10 ประการดังนี้

(1) จงอย่าตั้งภาคีต่ออัลลอฮ์ (يَا بَنِيَّ لَا تُشْرِكْ بِاللَّهِ)

(2) จงทำดีต่อพ่อแม่ (وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ ...)

(3) จงเจริญรอยตามกลุ่มผู้ศรัทธาและบรรดาผู้ได้รับทางนำ (وَاتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ)

(4) การซื่อสัตย์และปลูกฝังความรอบรู้ของอัลลอฮ์และการตรวจสอบของพระองค์ (يَا بَنِيَّ إِنَّ تَكُ

مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِي صَخْرَةٍ أَوْ فِي السَّمَوَاتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِ بِهَا اللَّهُ)

(5) จงดำรงละหมาด (يَا بَنِيَّ أَقِمِ الصَّلَاةَ)

(6) จงใช้กันให้กระทำความดีและจงห้ามปรามกันให้ละเว้น การทำความชั่ว (وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ

وَأَنَّهُ عَنِ الْمُنْكَرِ

(7) จงอดทนต่อสิ่งที่ประสบกับเจ้า

(وَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ)

(8) อย่าหยิ่งยะโส ใจอวด และดูถูกคนอื่น (وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا)

(9) จงก้าวเท้าพอประมาณ

(وَاقْصِدْ فِي مَشْيِكَ)

(10) จงลดเสียงของเจ้า

(وَاعْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ)

ปัจจัยหลักที่ขาดไม่ได้

การอบรมสั่งสอนที่กล่าวมานี้ มีปัจจัยหลักที่ขาดไม่ได้เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จอยู่สามประการหลักๆ คือ

หนึ่ง พ่อแม่หรือผู้ปกครอง หมายถึง พ่อแม่จะต้องเป็นตัวอย่างของผู้ศรัทธาที่ดีแก่ลูก ไม่ใช่พรีสอนลูกแต่ตนเองห่างไกลจากศรัทธาเหลือเกิน พ่อแม่ต้องหมั่นศึกษาหาความรู้ในการเลี้ยงลูก และไม่สอนลูกในทางที่ผิด เพราะในที่สุดแล้ว พ่อกับแม่คือตัวแปรสำคัญที่สุดที่จะบอกได้ว่าลูกจะออกมาเป็นเช่นใด ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม กล่าวถึงข้อเท็จจริงนี้ว่า

«كُلُّ مَوْلُودٍ يُوَلَّدُ عَلَى الْفِطْرَةِ، فَأَبَوَاهُ يُهَوِّدَانِهِ أَوْ يُنَصِّرَانِهِ أَوْ يُمَجِّسَانِهِ»

ความว่า "เด็กทุกคนเกิดมาบนกมลสันดานอันบริสุทธิ์ แต่แล้วผู้เป็นพ่อแม่ที่นั่นเอง ที่ทำให้เขาเป็นยิว หรือเป็นคริสต์ หรือเป็นมะนุษี" (อัล-บุคอรี 1270)

สอง สภาพแวดล้อม หมายถึง สภาพแวดล้อมในครอบครัวเป็นอันดับแรก ซึ่งควรต้องไม่เป็นสภาพแวดล้อมที่บั่นทอนอีมาน เต็มไปด้วยพิษของชัฏฏอน ต้องระมัดระวังเรื่องสื่อต่างๆ ให้จงหนัก นอกจากนี้สภาพแวดล้อมอาจจะรวมถึงคนรอบข้างเช่น ญาติมิตร เพื่อนฝูงของลูก ฯลฯ เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่อาจส่งผลทั้งในทางบวกและลบแก่ลูกได้ทั้งสิ้น

ในหะดีษกุดสีบ์บทหนึ่ง ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม กล่าวถึงพระดำรัสของอัลลอฮุว่า

«وَأِنِّي خَلَقْتُ عِبَادِي حُنَفَاءَ كُلَّهُمْ، وَإِيَّاهُمْ أَتَتْهُمُ الشَّيَاطِينُ فَاجْتَاَلَتْهُمْ عَنْ دِينِهِمْ، وَحَرَّمْتُ عَلَيْهِمْ مَا أَحَلَلْتُ لَهُمْ، وَأَمَرْتُهُمْ أَنْ يُشْرِكُوا بِي مَا لَمْ أَنْزِلْ بِهِ سُلْطَانًا»

ความว่า "แท้จริงข้า(อัลลอฮุ)ได้สร้างบ่าวทุกคนในสภาพบริสุทธิ์ และแท้จริง พวกเขาถูกชัฏฏอนมาล่อลวงให้หันเหจากศาสนาของพวกเขา มันทำให้สิ่งที่ข้ากำหนดว่าหะลาลเป็นสิ่งหะรอมแก่พวกเขา และมันได้สั่งให้พวกเขาตั้งภาคีต่อข้า ในสิ่งที่ข้าไม่ได้ให้หลักฐานใดๆ ลงมาเลย" (มุสลิม 5109)

สาม การพึ่งอัลลอฮ์ พ่อแม่ที่มีอิमानจะไม่เผอเรอและละเลยการพึ่งพาอัลลอฮ์ หลังจากที่ ได้ท่อมเทอตสาหะอย่างเต็มที่ในการดูแลบุตรแล้ว สิ่งที่ต้องไม่ลืมคือการตะวักกัลต่ออัลลอฮ์ สอง ประการข้างต้นเป็นมูลเหตุเชิงรูปธรรมในการเลี้ยงดูลูก ส่วนการพึ่งพาอัลลอฮ์อาจจะรวมอยู่ในหมวด ของอุตสาหะเชิงนามธรรม ซึ่งสำคัญไม่แพ้กันและอาจจะสำคัญกว่าปัจจัยสองประการข้างต้นด้วยซ้ำ พ่อแม่ต้องหมั่นขอคู่อำลต่ออัลลอฮ์เพื่อให้บุตรหลานเป็นคนดี ขอให้พระองค์ประทานความสำราญใจ เกี่ยวกับบุตรหลาน เรื่องเช่นนี้ได้มีระบุเป็นตัวอย่างมากมายในอัลกุรอาน เช่น ท่านนบี อิบรอฮีม อะ ลัยฮิสลาม ที่ได้ขอคู่อำลว่า

﴿رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ﴾ إبراهيم: ٤٠

ความว่า "โอ้ พระผู้อภิบาลของข้าพระองค์ ขอพระองค์ทรงให้ข้าพระองค์และจาก ลูกหลานของข้าพระองค์เป็นผู้ดำรงการละหมาด โอ้ พระผู้อภิบาลของเรา ขอ พระองค์ทรงตอบรับการวิงวอนของข้าพระองค์ด้วยเทอญ" (อิบรอฮีม : 40)

นบี ชะกะรียา อะลัยฮิสลาม ก็เคยขอคู่อำลว่า

﴿رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ﴾ آل عمران: ٣٨

ความว่า "ข้าแต่พระผู้อภิบาลแห่งข้าพระองค์ โปรดได้ทรงประทานแก่ข้าจาก พระองค์ซึ่งบุตรผู้สืบทอดวงศ์ตระกูลที่ดี แท้จริงพระองค์เป็นผู้ทรงได้ยินคำ วิงวอน" (อาล อิมรอน : 38)

เพราะฉะนั้นอย่างน้อยๆ พ่อแม่ทุกคนไม่ควรลืมอ่านคู่อำลที่อัลลอฮ์ตรัสถึงบรรดาบ่าวผู้เป็น "อิบาดูรเราะห์มาน" ของพระองค์ ซึ่งพวกเขาจะขอคู่อำลอยู่เสมอว่า

﴿رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ

إِمَامًا﴾ الفرقان: ٧٤

ความว่า "ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้าของเรา ขอพระองค์โปรดประทานแก่เรา ซึ่งคู่ครอง ของเราและลูกหลานของเรา ให้เป็นที่รื่นรมย์แก่สายตาของเรา และทรงทำให้เรา เป็นแบบอย่างแก่บรรดาผู้ยำเกรง" (อัล-ฟุรกอน : 74)

พ่อแม่จะต้องระมัดระวังไม่ขอคู่อำลให้ลูกในเชิงเสียๆ หายๆ เช่นเผลาตัวสาปแข่งลูกของ ตัวเองด้วยคำพูดที่อัลลอฮ์ไม่ทรงชอบ ทั้งนี้ เพราะคู่อำลของพ่อแม่ต่อลูกนั้นเป็นคู่อำลมุสตะฎาบา หมายถึงอัลลอฮ์จะทรงตอบรับ ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลิม กล่าวว่

«ثَلَاثُ دَعَوَاتٍ مُسْتَجَابَاتٌ لَا شَكَّ فِيهِنَّ : دَعْوَةُ الْوَالِدِ، وَدَعْوَةُ الْمُسَافِرِ،
وَدَعْوَةُ الْمَظْلُومِ»

ความว่า "ดุอาอ์สามประเภทที่จะถูกตอบรับโดยไม่มีที่สงสัยอีก นั่นคือ ดุอาอ์
ของผู้ให้กำเนิด ดุอาอ์ของคนเดินทาง และดุอาอ์ของผู้ถูกอธรรม" (หะดีษ หะสัน :
อบู ดาวูด 1313, ตู เศาะฮี้หฺ สุนัน อบี ดาวูด 1536)

สรุป

ความสำเร็จในการเลี้ยงลูกให้เป็นมุอ์มินจะเกิดขึ้นไม่ได้ หากไม่มีการดูแลเอาใจใส่และการ
ให้ความสำคัญจากผู้ปกครองอย่างจริงจัง ต้องไม่ลืมว่าการลงทุนกับทรัพยากรมนุษย์นั้นเป็นการ
ลงทุนที่คุ้มค่ากว่าสิ่งใดๆ

การเลี้ยงลูกให้เป็นคนดีมีศรัทธาและเป็นลูกที่ศอลิห์ถึงแม้จะเป็นภาระที่หนักหน่วงและเหน็ด
เหนื่อย แต่ก็ส่งผลตอบแทนที่คุ้มค่าแก่ผู้เป็นบิดามารดา ไม่เพียงเฉพาะในโลกนี้ แต่ทว่าในโลกแห่ง
หลุมฝังศพอันเดียวดายนั้นอีกเล่า ที่มีมนุษย์ทุกคนต่างเฝ้าเรียกหาความเมตตาจากอัลลอฮฺ ณ สถานที่
ที่ไม่มีใครอยู่เป็นเพื่อน หากมีลูกที่ศอลิห์ที่ช่วยพำวนขอดุอาอ์ให้ ยังมีสิ่งใดที่เราต้องการมากไป
กว่านั้นอีก ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสลัลม ได้กล่าววว่า

«إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْقَطَعَ عَنْهُ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثَةٍ: إِلَّا مِنْ صَدَقَةٍ جَارِيَةٍ، أَوْ
عِلْمٍ يُنْتَفَعُ بِهِ، أَوْ وَلَدٍ صَالِحٍ يَدْعُو لَهُ»

ความว่า "เมื่อมนุษย์เสียชีวิตลง การงานของเขาก็ตัดขาดเว้นแต่สามอย่างเท่านั้น
คือ เศาะตะเกาะฮฺญารียะฮฺ (การจ่ายทานที่มีประโยชน์ต่อเนื่อง) หรือความรู้ที่ให้
ประโยชน์ หรือลูกที่ศอลิห์ที่ขอดุอาอ์ให้แก่เขา" (มุสลิม 3084)

ครอบครัวผู้ศรัทธาไม่เพียงจะมีความสุขในโลกนี้เท่านั้น หากแต่ในอาคิเราะฮฺ อัลลอฮฺจะทรง
ให้พวกเขาได้มีความสุขร่วมกันอีกในสวนสวรรค์อันนิรันดร

﴿ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ بِإِيمَانٍ أَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَا أَلَتْنَاهُمْ مِنْ عَمَلِهِمْ مِنْ شَيْءٍ كُلُّ امْرِئٍ بِمَا كَسَبَ رَهِيْنٌ ﴿٢١﴾ ﴿ الطور: ٢١ ﴾

ความว่า "และบรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย ที่ลูกหลานของพวกเขาได้ดำเนินตามพวก
เขาด้วยการศรัทธา เราจะให้ลูกหลานของพวกเขาอยู่ร่วมกับพวกเขา(ในสวน
สวรรค์) และเราจะไม่ให้การงานของพวกเขาลดหย่อนลงจากพวกเขาแต่อย่างใด
แต่ละคนย่อมได้รับการค่าประกันในสิ่งที่เขาขวนขวายไว้" (อัล-ฏูร : 21)

มาร่วมกันสร้างครอบครัวแห่งอيمان และขอให้ทุกท่านได้ศึกษาและเอาจริงเอาจังในการเลี้ยงดู
ให้เป็นมุฮัมมิน เพื่อความอบอุ่นในครอบครัวและความสำเร็จของท่านในวันอาคิเราะฮฺ อามีน
